

Puigcercós: “Fins el darrer dia va ser militant d’ERC i es va oferir per a allò que calgués”

Àngel Colom, que es va presentar a la secretaria general d’Esquerra en tàndem amb Barrera, candidat a president –un lloc honorífic, llavors–, recorda la fermesa amb què Barrera va defensar Catalunya com la seva pàtria i el republicanisme en l’etapa de discussió de la Constitució espanyola. “Recordo –diu Colom– que, a la fase constituent, Barrera va declarar fermament que ell era de la pàtria catalana i va defensar el marc legal republicà que la guerra civil i el franquisme van arrabassar.” Àngel Colom no coneixia, en aquell moment, Barrera: “Ens va impactar i ens va alegrar que hi hagués polítics que no tinguessin problemes a dir allò.”

Colom creu que “Barrera va fer molt ben fet, en el seu moment, d’arribar a un acord amb CiU per a fer president Jordi Pujol”. Aquest partit –on ara milita també Àngel Colom– s’ha sumat de ple a l’homenatge que Barrera ha rebut al Parlament de Catalunya. “A Convergència hi ha aquesta estima per Barrera perquè hi havia moltes coincidències, i en aquell moment es va poder arribar a un acord de país. El PSC, en aquell moment especialment, defensava un altre model de país. Barrera va fer molt ben fet. Era un home fidel a la pàtria i volia que Catalunya recuperés l’autogovern fins a ser un estat.”

Puigcercós creu que l’homenatge a Barrera ha estat general per la seva “llei al país”.

Però també critica “aquesta voluntat de determinat catalanisme de voler patrimonialitzar la figura de Barrera. Els darrers dies hem assistit a un festeig ben interessat que representa també una falta de respecte i un menyspreu a la trajectòria de Barrera al llarg dels seus més de vuitanta anys de militància política”.

Barrera crític. Heribert Barrera també s’ha destacat pel fet de no ser condescendent amb les diverses direccions

d’Esquerra, i feia sentir la seva veu quan calia.

Mentre va ocupar la presidència d’ERC, amb Colom de secretari, va haver-hi coincidències i diferències. “Era president i, encara que no tingués funció executiva –diu Colom–, els seus consells em servien. Això no vol dir que estiguéssim d’acord en tot.” La direcció de Colom va apostar per l’independentisme. “Barrera s’hi va avenir, però li va costar. Ell era una mica més confederal.” I també van xocar per l’onada immigratòria que en aquells anys començava a afectar Catalunya. Tot i això, segons Colom, “mai no va posar cap impediment que ERC optés per un catalanisme integrador. En aquella època ERC fa tot de documents en defensa d’un país integrador i ell hi està d’acord, ho avala clarament. En cas contrari, tal com era, ho hauria dit sense embuts”.

Barrera també va ser crític –com demostra una entrevista del març passat a EL TEMPS (vegeu pàgina 33)– amb les direccions de Josep-Lluís Carod-Rovira, primer, i Joan Puigcercós després. Colom creu que “es va distanciar d’Esquerra perquè la direcció de Carod i Puigcercós fa un viratge cap als socialistes”.

Puigcercós explica que, abans d’arribar a la direcció del partit havien tingut “una relació més intensa i molt cordial”. “De fet –aclareix–, cordial ho ha estat sempre per damunt de diferències esporàdiques o estratègiques. Però, evidentment, havíem debatut, discrepat i coincidit en infinitat d’ocasions.”

Puigcercós recorda que Barrera “era un líder d’Esquerra” quan es va fer militant. “El partit –assegura l’actual president d’ERC– sempre l’ha tingut present, sempre. Al costat de Víctor Torres va ser una de les persones que va tenir un paper essencial i protagonista en la celebració recent dels vuitanta anys del partit. És notori que teníem diferències estratègiques, però em sembla significatiu subratllar que fins al darrer dels seus dies en Barrera ha estat militant d’ERC. Fins i tot es va preocupar ell mateix de pagar la seva darrera quota com a militant a final de juliol, quan va venir a veure’m i es va posar a disposició de la direcció d’Esquerra en allò que calgués.”

Alex Milian

Molt Honorable presidenta del Parlament, consellers i conselleres, alcaldes, ex-presidents del Parlament, diputats i diputades, autoritats, senyores i senyors, permetin-me que abans que res expressi el meu condol a la família del president Barrera. I també al que durant tants anys va ser el seu partit, ERC.

Amb poques setmanes de diferència han mort dues persones –l’Heribert Barrera i en Víctor Torres– que han tingut en comú durant molts anys la militància a ERC i sobretot un catalanisme d’alta intensitat i d’alta qualitat.

Han estat els darrers, o quasi, els darrers representants d’una generació que en Màrius Torres –no per casualitat germà de Víctor Torres– va definir bé dient que volien bastir, que volien construir una ciutat d’ideals. Fou una generació que va somiar i va projectar i va lluitar –va lluitar, no va somiar només– per una Catalunya lliure com a país, justa amb la gent, generosa. I oberta a la fraternitat dels pobles. No oblidem que l’Heribert Barrera va rebre una molt forta influència del seu pare, en Martí Barrera, sindicalista important de la CNT i no per casualitat conseller de Treball en el govern del president Macià. I home que va deixar, ell també, un record de polític honest i conseqüent.

L’Heribert Barrera, el president Barrera, ha estat un representant molt digne d’aquesta generació. Que ha mort en un moment difícil per al nostre poble. Difícil econòmicament i difícil socialment. Amb perill, per tant, que quedi afectat un dels béns més preciosos que el nostre país ha de preservar, que és la cohesió social i la capacitat integradora i la possibilitat de promoció personal. Que ha mort en un moment en què la ciutat d’ideals que ell i nosaltres hem volgut construir podria novament fracassar. Com va fracassar aleshores, però que després gent, molta gent, i entre ells en lloc destacat l’Heribert Barrera, vàrem en bona part reconstruir.

A aquesta reconstrucció en Barrera, el president Barrera, hi ha contribuït primer, amb la seva fidelitat. Amb les seves idees democràtiques i de justícia social. Amb el seu republicanisme. I amb el seu nacionalisme. Li recordo un discurs, durant els anys de la transició, en el qual va parlar de la seva Pàtria, que era Catalunya. La seva única Pà-

“Barrera, un home fora del corrent”

EL TEMPS transcriu el discurs de l'ex-president de la Generalitat Jordi Pujol a l'homenatge a Heribert Barrera que va tenir lloc al Parlament de Catalunya.

tria, va dir. Un discurs a Madrid. Però també repetit aquí, a Catalunya, davant d'una audiència que considerava el patriotisme i el nacionalisme com a quelcom d'antiquat i reaccionari. Al president Barrera això no el va impressionar mai. Era un home de conviccions sòlides. I amb una important formació intel·lectual. I que havia conegut món. I que sabia història. I no només la de Catalunya. Les ironies pseudo-intel·ligents i sovint contradictòries no l'impressionaven.

I com que per a ell el que realment comptava no era el poder pel que personalment, o fins i tot per al seu partit, podia representar, sinó la fidelitat als seus principis i la contribució que pogués fer a Catalunya –la seva Pàtria– i a la justícia que volia que impregnés la nostra societat, per una banda resistia bé les crítiques i les dificultats, i per l'altra no renunciava a la seva manera de ser, a la seva manera de pensar i de parlar i a la seva manera de fer. Això, en una societat massa dominada pel

què diran de mi, pel quedar bé, per l'èxit superficial o per l'ansia de poder. Tot això ha fet del president Barrera un home fora del corrent.

Que ha mort en un moment en què la reflexió sobre aquesta seva manera de ser pot ser especialment útil. Reflexionar-hi ens pot ajudar. Ens molts aspectes. Però concretament en dos.

El primer. Catalunya viu un moment difícil. Sotmesa a molta pressió econòmica. I a molta pressió social. I demogràfica. Tot plegat pot repercutir sobre la seva cohesió i la seva convivència. Sotmesa també a forta pressió sobre el seu autogovern i la seva identitat. Catalunya viu un moment perillós. En un moment així el record del president Barrera, i la reflexió sobre els seus advertiments, que tots plegats no sempre havíem sabut calibrar en la seva importància i clarividència, ens pot ser útil.

La reflexió sobre el seu patriotisme, sobre el seu esperit de justícia, sobre la seva insistència que per a ningú no hi ha deures sense drets, ni drets sense

deures, tot això, que en ell no eren paraules vanes, sinó expressions d'un compromís vital i profund, tot això ara és més actual que mai. Per tant, ser fidels al seu missatge polític, social i nacional ens podia haver ajudat sempre, però més encara ara, en un moment difícil per a Catalunya. Per la nostra Pàtria, com deia el president Barrera. Sense complexos.

La mort del president Barrera ens ajuda a pensar sobre una altra qüestió, molt actual. Vivim un temps de gran desprestigi de la política. De la política i dels polítics. Més que mai, en un moment així, cal fixar-se en aquells que han exercit la política d'una manera positiva. Amb esperit de servei a les seves conviccions i als seus ideals. Com en Barrera. I he dit “ideals”, que és paraula que per a alguns dringa anacrònica. No per al president Barrera, que ha estat home d'ideals, íntegre i èticament exigent. Exigent amb la gent, també, però sobretot exigent èticament amb ell mateix. I enemic total de la demagogia, i de l'engany. I a més ha tingut dues qualitats importants: la pulcritud i el senyoriu. Ha estat dur en el debat, ferreny més d'un cop en la seva argumentació, però senyor, pulcre i respectuós. No va ser barroer. Ara hi ha massa barroeria en la nostra vida pública.

Si avui la política vol recuperar el prestigi –la política i els polítics–, si volen recuperar el respecte de la gent cal que es fixin en exemples com el del president Barrera. Que tots ens hi fixem.

President, de jove vares assumir un compromís. Amb el país, amb la justícia social, amb la llibertat dels homes i dels pobles. I amb la de Catalunya. Ho vares poder fer, i ho has pogut mantenir durant 75 anys, perquè eres home de valors sòlids i consistents. Dels que duren. També en això has estat un exemple.

Gràcies, per tant, amic Barrera, president Barrera, pel que la teva vida ha tingut d'exemplaritat humana, política i cívica.

Jordi Pujol